

Myndighetsutövning & äganderätt

Text: MARIANNE ERIKSSON & HARALD SVENSSON

Inom KSLA pågår ett äganderättsprojekt som ska öka kunskapen om privat äganderätt och dess betydelse för de areella näringarna och samhällsnyttan. Ett viktigt led i projektets arbete är att lyssna på olika aktörer inom de gröna näringarna. Därför bjöds i maj ett antal myndigheter som är viktiga för jord- och skogsbruket in till KSLA för ett rundabordssamtal om myndighetsutövning och äganderätt. Samtalet hade två syften, dels att projektgruppen skulle få lyssna till myndigheternas syn på hur de äganderättsliga aspekterna hanteras i myndighetsutövningen, dels att ge möjlighet till idé- och erfarenhetsutbyte mellan myndigheterna i dessa frågor.

Tjänstemän från olika funktioner inom Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen, tre länsstyrelser och två kommuner deltog i rundabordssamtalet, sammanlagt drygt ett tjugotal personer inklusive projektgruppens medlemmar. Lena Marcusson, professor emerita i förvaltningsrätt vid Uppsala universitet och ordförande i den tidigare Värdegrundsdelegationen, höll ett kort anförande om den statliga värdegrunden och tjänstemannarollen. Processledare för rundabordssamtalet var Per Andersson.

Fokus låg på hanteringen av ärenden med äganderättslig koppling. Samtalen ledde in på många intressanta perspektiv, bland annat de svåra avvägningar som måste göras mellan olika intressen och det faktum att en god dialog i ärendehantering har avgörande betydelse för att komma fram till beslut som blir begripliga för alla parter. Tydlighet, öppenhet och dialog fördes fram som nyckelord. Det pekades också på vikten av att myndigheternas tjänstemän är tillräckligt väl utbildade i sin roll, vilket givetvis inbegriper kunskaper i de grundläggande författningsmässiga reglerna för hur ärenden ska handläggas inom myndigheter.

Foto: Ylva Nordström

KSLA:s avdelningsövergripande äganderättsprojekt startade i slutet av 2017. Projektets syfte är "Ökad kunskap om den privata äganderätten och dess betydelse för att främja de areella näringarna till samhällets nytta".

Under 2018 genomfördes ett rundabordssamtal med ett antal erfarna jurister och markägare samt ett seminarium med politiker och andra beslutsfattare som primär målgrupp. Vid dessa tillfällen framkom bland annat att myndigheternas tillämpning av gällande lagstiftning har stor betydelse för hur markägarna upplever sin äganderättsliga situation.

Efter rundabordssamtalet i maj har projektgruppen kunnat konstatera att många värdefulla inspel kom fram. Dessa ska fortsättningsvis hanteras inom ramen för det uppdrag som projektgruppen har. Under hösten och vintern kommer gruppen att arbeta vidare med en beskrivning av äganderättens historiska utveckling och dess innebörd och status idag. Resultatet kommer i ett temanummer av akademiens tidskrift KSLAT under 2020.